નરક ગતિ

ભાસ્યો દેહાધ્યાસથી, આત્મા દેહ સમાન,
પણ તે બન્ને ભિન્ન છે, જેમ અસિ ને મ્યાન.
અશુભ યોગ આતમ રમ્યો. આર્ત ધ્યાન મતિ ધ્યાય,
ત્રિવિધયોગ વડે બાંધતાં, ઉપન્યો નરકમાં જાય.

રાજા વીરવાહન

વિમલપુરમાં વીરવાહન રાજા રાજ્ય કરતો હતો. બહુ અન્યાયી અને અત્યાચારી હતો, એક વખત ઉદ્યા મુનિરાજ પધાર્યા. તેમની અમૃતમયી વાણીના ઘુંટડા પી ભવ્ય પ્રાણીયો મુક્ત કંઠથી સ્તુતિ કરી રહ્યા હતા.

મુનિરાજનો યશ સહન નહી થવાથી મિથ્યા રં રસીયા રાજાએ મુનિરાજનો ઘણો ઉપહાસ કર્યો અને વિ જાતની વિડંબના આપીને મુનિરાજ ને નગરથી બ કાઢી મુકયા.

સારા માણસોનો તે દુશ્મન હતો રાત દિ હિંસાનું આચરણ કરતો આયુષ્ય પુરૂં કરી ચોથી ન નારકીપણે ઉત્પન્ન થયો.

નરકની અસહ્ય સ્વભાવિક વેદનાને વેદતો પામે છે. છતાં છોડાવવા માટે કોઈ સમર્થ નથી. ધમધમતી બરછી ભાલા: અને કટારીયોથી છેદન ભેદન વેદન સહન કરતો થકો આત્મા મહા આક્રંદન કરે છે. બાંધેલા કર્મ ભોગવ્યા સિવાય છુટકારો નથી. નરકમાં વીરવાહનનો જીવ કૃતકર્મોનું ફળ ભોગવે છે.

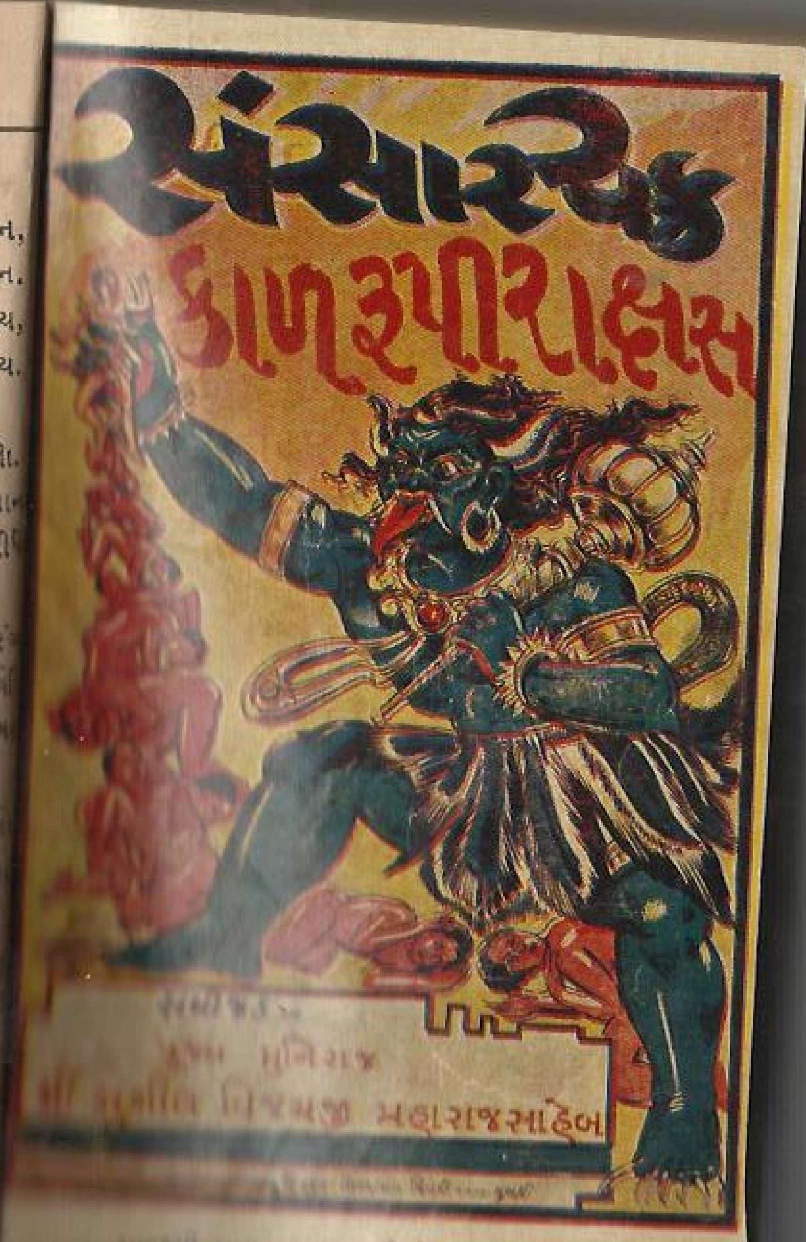

કાળ રાક્ષસ

ચાર ગતિના ચોકમાં, ફરી ફરી-કાળ અનંત,
છેદન ભેદન વેદતાં, પામ્યો નહીં તું અંત.
પંચમ ગતિ પામ્યા વિના, આતમ અજય ન થાય,
અનન્ત અબાધ અમોઘમય, ચેતન સુખ નહી પાય

ચાર ગતિ

[illegible] ગતિ

[illegible] આત્મા અનેક પ્રકારના સદાચારનું સેવન કરી સ્વર્ગ [illegible] ગમન કરે છે. ત્યાં તે ઉત્તરોત્તર-ક્રમે એકથી એક [illegible] સુશોભિત અને દેદીપ્યમાન શરીરો ધારણ કરે [illegible] તેનું આયુષ્ય આ લોકની માફક ક્ષણભંગુર હોતું [illegible] ઓછામાં ઓછાં દશહજાર વર્ષ સુધી અને વધુમાં [illegible] સમય સુધી સ્વર્ગનાં સુખો અવિરત ભોગવ્યા [illegible] આત્મા દેવલોકના ઉન્નત સુખો ભોગવવામાં [illegible] લીન બની જાય છે કે ત્યાં મૃત્યુ અવસ્થા [illegible] કેમ? તે વિષે પણ તેને ચિંતા રહેતી [illegible] આ લોકની માફક વૃદ્ધાવસ્થા રૂપી દૂત મૃત્યુની [illegible] નથી અર્થાત્ તે આત્મા હંમેશને [illegible] અને મૃત્યુ આવતું જ નથી, [illegible]

[illegible] સમં મિણે
[illegible] કામા, દેવકામાણ અંતિએ

[illegible] ૭ અધ્યાય ગા. ૨૩

ખરેખર જિન નથી, પરંતુ જિનપ્રલાપી-ખોટી રીતે જિન શ
પોતામાં પ્રકાશ કરતો વિચર્યો છું; હું શ્રમણનો ઘાત કર
મંખલીપુત્ર ગોશાલક છું, યાવત્ છદ્મસ્થાવસ્થામાં જ હું
કરીશ. શ્રમણ ભગવંત મહાવીર જ સાચા જિન છે.
શબ્દના પ્રકાશ કરતા વિચરે છે. તે માટે હે દેવાનુપ્રિ
તમે મારા કાલધર્મ પામ્યા પછી મારા ડાબા
દોરડાવડે બાંધી ત્રણ વાર મારા મુખમાં થૂકજો.
શ્રાવસ્તિ નગરીમાં સર્વ માર્ગને વિષે ઘસડતા ઘસડતા
મોટે સ્વરે ઉદ્‌ઘોષણા કરીને કહેજો કે મંખલીપુત્ર ગોશા
જિન નથી પણ પોતાને જિનપણે દર્શાવી વિચર્યો
મુનિઓનો ઘાત કરનાર ગોશાલક છદ્મસ્થાવસ્થામાં જ
ધર્મ પામ્યો છે, શ્રમણ ભગવંત મહાવીર સાચા જિ
અને જિનપણે વિચરે છે આ પ્રમાણે કહેતાં અને
પણ પ્રકારનો સત્કાર ન કરતાં મારા શરીરને બહાર કા
એમ કહી ગોશાળો કાળધર્મ પામ્યો.

ત્યારપછી આજીવિક સ્થવિરોએ તેને કાળધર્મ
જાણીને જ્યાં રહેલ હતા તે મકાનના દ્વાર બંધ કર્યા
તે મકાનની અંદર શ્રાવસ્તિ નગરી આળેખીને ગોશા
શરીરને દોરડાવડે બાંધીને ત્રણ વાર તેના મુખમાં
ઘસડતા ઘસડતા ઉપર પ્રમાણે બોલ્યા એ પ્રમાણે
કરીને તેઓએ છુટા થયાનું માન્યું અને પછી તેનો
પૂર્વક અગ્નિસંસ્કાર કરાવ્યો.

અહીં વીરપ્રભુને શ્રી ગૌતમસ્વામીએ પૂછ્યું
'આપનો કુશિષ્ય ગોશાલક મરણ પામીને ક્યાં
થયો?' પ્રભુ કહે છે. કે-'હે ગૌતમ! તે મરણ

બારમા દેવલોકમાં દેવપણે ઉત્પન્ન થયો છે. ત્યાં તેની સ્થિતિ ૨૨ સાગરોપમની છે.'

અંત સમય આવું કાળ રાક્ષસનું સ્વરૂપ જોઈ ગોશાળો પણ પશ્ચાતાપમાં પ્રવૃત્ત થયો અને જન્મ સફળ કર્યો.

જિન પૂજા અને ભક્તિ

જિનવર પૂજા ભક્તિથી આતમ નિર્મલ થાય
[illegible] લૌકિક આનંદ લહે, સ્વર્ગાદિ સુખ પાય,

નામસ્થાપના દ્રવ્ય ભાવતસ્તંન્ન્યાસઃ

(તત્વાર્થસૂત્ર)

મનની સ્થિરતા માટે આધાર અનિવાર્ય છે "હોતા [illegible] નહિ બિના સ્થિર સ્થાપના કે" અર્થાત્ સ્થાપના નિક્ષેપ આત્માને ઉર્ધ્વ લઈ જનાર છે માટે પ્રભુમૂર્તિ ભવ્ય પ્રાણિયો [illegible] કલિકાળમાં મહાન ઉપકારી છે.

જિનેશ્વર ભગવાનની પૂજા સ્વર્ગીય એવં અન્તમાં મોક્ષ સુખ આપનારી છે આનંદઘનજી મ. કહે છે.

ચિત્ત પ્રસન્ને રે પૂજન ફળ કહ્યું;
પૂજા અખંડિત એહ,
કપટ રહિત થઈ આતમ અર્પણા રે,
આનંદઘન પદ રેહ.

ચિત્તની પ્રસન્નતા, આત્માની તાદાત્મ્યતા અને [illegible] આનંદઘન (મોક્ષ) આપનાર છે. જિનેશ્વરની પૂજા ભક્તિથી રાવણે અષ્ટાપદ પર તીર્થંકર ગોત્ર બાંધ્યું. [illegible] પૂજા ભક્તિ વડે [illegible] મેળવી.

શાન્તિદાસ શેઠ

પાટણ નગરમાં શાંતિદાસ શેઠ શાંતિનાથ પ્રભુના અનન્ય ભક્ત હતા. પૂજા ભક્તિ અને ભાવના પ્રતિદિન કરતા હતા.

પાટણ ને પ્રાંગણે સંઘ આવ્યો શેઠને થયું કે સ્વામિવાત્સલ્ય કરૂં પણ મ્હારી આવી સ્થિતિ ક્યાં છે કે આ લાભ મને મળે. આવી ચિંતામાં જ સુઈ ગયા. રાતના ચોથા પ્રહરમાં શાંતિનાથ પ્રભુની અધિષ્ઠાત્રી નિર્વાણી દેવિ સ્વપ્નમાં કહે છે. કે શેઠ સંઘને આમંત્રણ આપો અને તમારે જે જોઇયે તે આ રૂમમાંથી હું આપીશ.

શેઠ જાગ્યા સ્વપ્ન સંભાળ્યું અને સંઘને આમંત્રણ આપી આવ્યા. ઘેર આવી વિચાર કરે છે કે આટલા માણસો બેસાડીશ ક્યાં એટલામાં સુન્દર મંડપ તૈયાર થઈ ગયો.

બેસવા માટે સુન્દર પાટલા, જમવા માટે સુગન્ધિ પકવાન્ન અને વિવિધરચનાઓથી પરિપૂર્ણ મંડપમાં સંઘ જનો જમીને હર્ષિત થયા.

સંસારમાં સગપણ ઘણાં, સ્વધર્મી સમ કોઈ નહીં,
ધન્ય છે નર જન્મમાં. સુકૃત સદા બાંધે સહી;

સંઘ આવ્યો જમ્યો અને શાંતિદાસ શેઠની આ નગરમાં પ્રભુ પુજા ભક્તિની પ્રસિધ્ધિ થઈ અન્તે કાળધર્મ પામી દેવલોક ગયા.

સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન

સયંમ પાળે નિર્મળો, તપ તપતા અણગાર.
જઈ સર્વાર્થ સિધ્ધમાં, ભોગવે સુખ અપાર.

સંયમના ઉત્કૃષ્ટ રાગી મુનિ ઉપશમશ્રેણીએ ચઢીને, [illegible]નો તીવ્ર બંધ કરીને પછી તે શ્રેણિથકી પડયા [illegible] માંડનાર મુનિ ત્યાંથી પડે જ છે.) ૧. ભગવ[illegible]માં કહ્યું છે. કે-'તપમાં છટ્ઠ તપ બાકી રહેવાથી [illegible] આયુષ્ય સાત લવ જેટલું ઓછું હોવાથી મુનિ ત્યાંથી [illegible] સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને પૂર્ણ આયુષ્યે ઉત્પન્ન થાય [illegible] જો છટ્ઠ તપ વધારે થઇ શકયો હોત તો બાકીના [illegible] જાત ને મોક્ષે જાત અથવા સાત લવ જેટલું [illegible] વધારે હોત તો શુદ્ધ અધ્યવસાયે તેટલા વખતમાં [illegible] ખપાવીને કેવળજ્ઞાન પામત, પણ ઉપશમ[illegible] પામે તેથી શ્રેણિથી પડી ફરીને ક્ષપકશ્રેણિ [illegible] સમજવું.] ૨. હવે સર્વાર્થસિદ્ધ નામના [illegible] વિમાનમાં જ્યાં એ મુનિ દેવપણે ઉત્પન્ન [illegible] મોક્ષમાર્ગે જતાં માર્ગમાં વિશ્રામ લેવા [illegible] કે ત્યાંથી આયુ પૂર્ણ થયે ચ્યવી મનુષ્ય [illegible] જવાના હોય છે. તે દેવનું અવધિજ્ઞાન [illegible] નિર્મળ હોય છે કે તે જ્ઞાનવડે કેવળીના [illegible] પણ જાણી શકે છે. (તેની આગળ [illegible] બાંધેલા પરેલા હોય છે. તે વાંચ્યા [illegible] કાંઈ શંકા પડે તો ત્યાં રહ્યા તે [illegible] જ્યાં કેવળી ભગવંત વિચરતા હોય છે. [illegible] પૂછે છે. તેનો ઉત્તર કેવળી દ્રવ્યમનવડે [illegible] છે. કેવળી ભગવંતને આ કાર્યમાં [illegible] હોય છે.